

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Wickman-Viitala, T. & Kukkasniemi, N. (2023) Tuleeko juotua kahvia tai teetä kertakäyttökupeista? TAMK-blogi, 13.2.2023.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/hanketoiminta/tuleeko-juotua-kahvia-tai-teeta-kertakayttokupeista/>

Tuleeko juotua kahvia tai teetä kertakäyttökupeista?

13.2.2023 — Arja Hautala

Mihin tyhjä kartonkinen kertakäyttökuppisi päättyy? Oletko tullut ajatelleeksi, paljonko kuppeja käytetään TAMKissa kuukausittain? Kuntokadun kampukselle elokuussa 2022 saapuneet lajitteluroskikset eivät ole onnistuneet saamaan ansaitsemaansa huomiota. Tarvitaan pientä tuoppausta oikeaan lajitteluun.

RUOKO-hankkeen tavoitteena on lisätä take away -ruoka-annospakkausten, siten myös kertakäyttöisten juomakuppien, lajittelu- ja siten myös kierrätysastetta. Alkukartoituksessa kampuksen lajitteluastioista löytyi kertakäyttöisiä kuppeja jokaisesta jakeesta: biojäte, muovi, kartonki, paperi, sekä pullot ja tölkit. Vastauksena lajitteluhaasteeseen DS Smith toimitti kokeiluun aaltopahvista valmistetut lajitteluastiat kertakäyttökupeille. Lajitteluastioita löytyy nyt 11 kpl eri puolilta TAMK:n pääkampusta.

”Kierrätä kuppi, muuten maapallolla hajoaa nuppi!”

TAMK:n pääkampuksella henkilöstölle suunnatun toiminnallisen RUOKO-lajittelupajan osallistujalta saatu iskulause siivitti keskustelua kohti vastuullisempaa lajittelukäyttäytymistä. Osallistujia kehoitettiin kahvi- tai teekupposen nauttimisen yhteydessä pohtimaan kertakäyttöinen kuppi kädessään, miten se kuuluu lajitella, ja mitä sille sitten tapahtuu. Knoppikysymyksenä arvuuteltiin, montako kertakäyttökuppia Campus Ravita myy kuukausittain. Oikea vastaus oli 17 500 kpl. Haluammekin haastaa kaikki kertakäyttöisten kuppien käyttäjät miettimään omaa kuluttaja- ja lajittelukäyttäytymistään. Mitä sinun kahvikupillesi tapahtuu käytön jälkeen?

Kuppien keräyspilottia pidettiin hyvänä ideana, mikä herättää kampuksella liikkujat kiinnittämään huomiota lajittelutottumuksiinsa. Toisaalta pohdittiin myös tilanteita, joissa voisi olla järkevämpi valita uudelleen käytettävä kuppi. Lajittelupajassa oli esimerkkejä myös

eri materiaalista valmistetuista pakkauksista keskustelua vauhdittamassa kuten kartongista, muovista, alumiinista ja lasista valmistettuja pakkauksia.

Lajittelupajassa oli erilaisia fläppitauluja varustettuina erilaisin kysymyksiin. Niihin toivottiin osallistujien kirjoittavan omia kommenttejaan. Kysymyksiä olivat mm. *Miksi lajittelen? Miksi lajittelisin? Miksi lajittelu on sinulle haastavaa?* Pakkausmerkintöjä pidetään haastavana, miten lajitella oikein, kun on epäselvää pakkauksen materiaalista? Täytyykö osata tunnistaa muovilaadutkin? Useimmiten esiin nousi pohdintaa siitä, kuinka puhdas lajiteltavan pakkauksen tulee olla, kuinka likaisena sen voi pistää kierrätykseen.

Monesti pakkausta ei haluta säilyttää ahtaissa tiloissa hajuhaittojen takia, vanhempien keittiöiden roska-astioita ei ole suunniteltu lajittelua varten. Tilakysymykset nousivat pinnalle. Tässä se juju piileekin, puhtaus on riittävä, kun voit sen ilman hajuhaittoja säilyttää kotona pari päivää. Esimerkiksi jogurttipurkkia ei tarvitse pestä, riittää kun sen syö tyhjäksi.

Yhteenvetona voidaan todeta, että lajitteluasioista on vielä monilla uutta opittavaa. RUOKO-hanke jää seuraamaan, miten DS Smithin kuppitelineet tulevat vaikuttamaan kartonkisten kertakäyttökuppien lajitteluun – oletuksena on, että kupin käyttäjää ”tuupataan” auttamalla havaitsemaan oikea lajittelujae helposti.

Mikäli TAMK:n pääkampuksella vieraillessasi satut nauttimaan noutokahvia kertakäyttökupista ja kulkureittiesi varrelta ei löydy kartonkikuppien lajitteluastiaa, lajittelethan kuppisi ja muut kartonkisi isoon vihreään lajitteluastiaan, jossa lukee KARTONKI. Se sijaitsee paperinkeräysastioiden kanssa samassa rivissä.

Kirjoittajat:

Tiina Wickman-Viitala, lehtori, Liiketalous ja media, TAMK

Nina Kukkasniemi, lehtori, Rakennettu ympäristö ja biotalous, TAMK

Tutustu RUOKO-hankkeen nettisivuihin: <https://projects.tuni.fi/ruoko/>